Çer cyzinin pruuletarlatı biriginder!

Satsbjaldb Сьдць

Сьдць qaza qbstan obvlbs tbq partbja, kenes kəmijte ti men kəsip kenəsininçəne semej qalalbq partbja kenes kəmijtetinin kəzeti

1932-çıl 26 dekəbir № 136 (221)

Ekpindi çyrgiziletin negiz gi yc mindet.

Ortalbq əlkelik partbja kəmijte tinin sara Leninçil basclıbqb ar qasbnda bykil kenester odaqb men birge Qazaqbstan puroletarbjatı, aldbnda turqan en qıbln məseleni cecti, avbl caruvacslbqbmzdbn denl qalqozdasts irgeli astbqb qundb egisti avdandarda çappaj qalqozdanuv negizinde baj qulaqb tap esesinde çojuv sajasatb çyrgizildi. Biz usaq caruvalardb birlestiryv arqasbnda egincilik kəsiain keteryvgeli kəldenen tysip çatqan begetterdi çojbp egis orisin kenəjtı'k.

Egin kəsiain məcijne-tbraktbr oner teqnijkesin endirip çol actbq. Osbnb arqasbnda biz alqacqb 5 çıldbqta egis kəlemin arstbrbuv çəninde iri tanbstarqa çettik. Endi bizdin aldbmızda turqan mindet qalqoz, sapqozmacijne tbraktbr bstansalarbnb barlbq kycin balceəektik egiske pajdalanbp eginnin cbqbmbn arstbra nilyvimiz tijis.

Çazqb kəktemdegi egiske dajarlıqta ekpindi çyrgiziletin aldbmızda negizgi iri-iri yc mindet tur. O.ar egin cbqbmbn arstbruvqa agiranəmdbq teqnijkenl qoldanuv, tuqbm qorbn zərlev kəlikti kytip, soqa sajman məcijeni tyzetyv. Bul tysinikti qıbşqajtqanda 4-balceəektik egistin kyre tambrb.

Eginnin cbqbmbn arstbruv aygintandaavbl caruvacslbqbnbn en irgeli məselesi. Bul çonde ortalbq partbja kəmijteti menqalbq kəmeserler kenəsi bşlıqb sentəbirden „egin cbqbmbn arstbruv, çəne avbspalb egis tərtibi çənindegi qavlıssbnda, caruvacslbqb egis kəlemin arstbruv çəni men ərkendetyvden egindi sapalb qıbşp egip, ondap kytip cbqabmdslbqbn arstbruv çaqbna bet buruv, bül qazirgi dəvində avbl caruvacslbqbndaqb en astb mindet dep biletin uvaqb çetti" dejdi. Anbqbnda egis cbqbmbn arstbrmaj qalqozdb budan bulajda qotbn erkendetyvge qalqozcsbnb turmbsbn kəteryvge mymkin emes. Sondbqtan partbjanbn egin cbqbmbn çoqarb kəleryv degen uranb ər qalqozcsbnbn qulaqbna sinip kəkejine qonbp bul çonde istelip otbrqan caralar mylijendegen kəpciliktin qurəlb boluvb kerek.

Egin cbqbmbn kycejtyv balcəektik əzirlik pen bajlanbstb. Bul yein albs men egiske qarqoqtatuv, taza sorbtb tuqbm sayyv, əsirese bijdaj tuqbmbn alasapıran kəktemde sevip tastav, egisti tez bitiryv mini egin cbqabmbn arstbruv yein qoldanatın astb caralar osb boladb.

Ekinci mindet egis navqanbnbn ojdaqbdaj etyvi yein kəlikti kyjbq qıbşp bəquv, bbşlıqb çıbl kəlik kytyv cumbsbn osb bastan qolqa aluv tijts. Yjitkenl kəlik kyjli bolsa çazqb kəktemdegi egisti kəzinde bitirip çospa rbn ne qurbm tez orbndavqa seəep boladb. Alajda bul cumbs osblıssbmızda aqsap çatbr. Avdandbq çer bəlimdorinin kəlik kytyv cumbsbna bascslbqb az.

Osblıssbq çer bəlimininə əə bul tuvralb istegen çol bascslbqb çetkilikti emes. Sondbqtan kəlik kytyv məselesin osb bastan qolqa aluv qaqət. Kej bir avdandarbmbz „uvaqb erte, kəlikti mart, əpirel ajlarında kytsekte egiske çarajdb" degen „Qazaqcsbl" saltb bar. Bul pikir qata pikir. Bul egiske kedergilik keltiretin pikir. Yjitkenl qbstajkydep tajbqb qurəp çyrgen kəlikti bir aj, ija 20 kynde ondatıp aluv qıbşn. Mundaj kər tabtıbalıq pen ajannaj kyrese otbrıp kəlik kytyv cumbsbn bygynnen bastap qolqa aluv kerek.

Yçinci mindet: Tuqbm əzirlev məselesi bizdin osbıssbmızda tuqbm əzirlev cumbsb astıq qospabrn orbndaqan avdandarbmızda aqsap çatbr ortalbq partbja kəmijteti tuqbmdb qujbp boluv syregi 15-qujnuvar dep belgildi. Tuqbmdb bbltırqb salbt pen martb əpirel ajlarında „qoladan çbjnav" nijetine qatb soqqb ərə otbrıp taza dənnen çospartbyrde qujbp bitiryv kerek. Tuqbmdb qıbşnuvar icinde qalajda toltbruv kerek. Mine egiske dajsndbqta en kyrdeli en astb cumbsbs 5 pilenym kəcpeli cala kəcpeli avdandarda egis navqanbn ujbmdastırıv məselesine ətə nazar avdaradb. Bul avdandarda egis ykimet kəmegi men sonqb çıldarda qanalar mylijendegen kəpcilikti qurəlb.

Bu ekinci bes çıldbqtbn alqacqb çıblnbn egis navqanbna kiriskeli otbrmbz. Bul navqanbnb ojdaqbdaj otyvi partbja ujbmbnbn kəpcilikti ujbmdastırıa silyvine, ər bir ujanbn qalqozqa bascslbqbnbn sapasbna bajlanbstb, olaj bolsa avdandbq partbja ujbmdrb baj qulaqqa olardbn agenttirine soqqb berip, partbja tilegin duspanqa satatın bojama kəmuvməsterdi aralarbnan alastap aldaqb çazdbn egisin balcəəekke ujbmdastbra bilsin.

Ekinci bes çıldbqtbn

Aldbnda Qazaqbstannbn avbr ənerli kəsibi.

Qazaqbstan kəleminde iri ənerli kəsip çımbs kenes ykimet ornaqannan kejin qana qolqa alınıp, çez, mbs, qorqasbn, tsenka, altıb, kymis, tas kəmirdin ulb-ulb ordalb orbndarb tabıbp tav ken, zavattarb çyrgizildi. Sondbqtan bizdin məmlekettin birinci bes çıldbqb çaratıbsbajlıbqbn pajdalanbp, ənər teqnijkeden arıtta qalqan avbl caruvacslbqtbn çabajb tyri basbm Qazaqbstan məmleketi-bul kyn de endiristi irgeli avbl caruvacslbqb basbm atsrapqa ajnalıdıruv pajdasbna çumsaldb.

Qalbq caruvacslbqbnbn negizin qajta quruvdaqb alqacqb nətijesi mbnav;

Kəmir. Qaraqandb kəmir kəninə çaldap alqan kəpjital məmleketi 60 çılda bar boldbqb 280 mbn qana tonna tas kəmir alqan. Al çumbstbn satsbjaldb adis men alqacqb çıl 1931-çıldb çıqarılqan kəmir-293 mbn tonna birinci bes çıldbqtbn aqaqbndqurılıstaqb qbjnəcslbqtarqa: məqanijkelik çumbstbn çetkiliksizdigi, bəsləqan maman çumbscılar bolsada, en kimi 650-700 mbn tonna kəmir alınqan.

Budanbslaj çumbstbn qarqınb kəmir bazbnan odaqta yeic orbn alatın Qaraqandbnbn atrabmbzdb qara metel men çanbdqtavda ulb orbn alatın manızbna blajaqb qıbşp çyrgizedi.

Budan basqa çergilikti çerlerde kəmir cbqarda iri orbn alatın Leningirat, Bercygyra, Pirijertis, çəne Kəkbaqa taqb basqalar.

Nepil Qazaqbstanda burbn cbqarılatın nepti 120 mbn tonnadan aspavcb edi, 1932-çıl birinci bes çıldbqtbn aqırqb-çıl qana çalqız emes nəptidej 343 mbn tonna nepti cbqarıldb.

Munb nen qabat çana avdandarda (Temir) ken zerittev, bu qb çumbsbnbn kycti çyrgizilgendiginə arqasbnda-nepti kenderi cbqıbp otbr, olardan çer majbn cbqaruv çəninde tolbqb mymkindik bar.

Qazaqbstan kəleminde munajcbqaruvdaqb bes çıldbq çospar 1931-çıldb tolqan.

Mbs: 1928 çıldb Qarsaqbaj zavatınbn bajbtuv pəsirgi salınıp aitip iske kirisken. Sodan bəri de çılma-çıl qorıtuv çumbstb əsip keledi. Ystimizdegi çıldb qana 4140 tonna çez berdi. Qarsaqbajdaqb tbranəsportt çumbstbnbn ətə avbrlıqb ekpindilerdi bəqej almadb, çergilikti qazaqəlininə cbqqan negizgi kədiri bes çıldbq çospartbn tolbtrıp, zavattbn belgilengen mindetin iske asbruv majdaunbda otbr.

QORQJASBN QALAJb ruvdadan cbqarılatın polbj metal kənsentratasb çıl sajın əsip keledi. Ystimizdegi çıldb Rijirdet cbqarılatın qorqasbn 5 mbn onnadan artıqtraq; qalajb-30 mbn tonna, çəne qorqasbn kənsentratasb-14 mbn tonnaqa çetip otbr.

Al ertis kəmbijnatınan 7 mbn tonna artıqtraq tonna qalajb-6 mbn qorqasbn kənsentratasb alınıdb.

Osb men qabat Qazaqbstannbn birinci bes çıldbqta cbqarılqan tysti metaldarbn qorbrıbn iri qurblbst r saluv çumbsbda ydep keledi. 1929 çıldb salınıp astaqan Cimkenittegi qorqasbn zavatb salınıp bitti. Bul zavatb sarb acck saj uruvdbsbnan 1933 çıldb atbrasbmbzda 20 tonna qorqasbn beredi. Budan kəincines çıldbqbna qalajb zavatb salınadb.

1931-çıldb Balqaç çanbnan mbs qorbtatbn zavat salına astaqan. Zavattbn 1932-çıldb 50 myljon somdbq çumbsb orbndaldb, zavat məlcer men ajtqanda 700 myljen somqa salınadb. Bul zavat çılına 175 mbn tonna mbs əeredi. Taqb adan Məskevdegi suv çyrgizgendə ylken suv çyrgizyvci çasaladb. Qonbrattan ulb əktəbir astansa salınadb, onbn kyci 212 mbn kijloat solmaq. Alqacqb kezdegi ənimi Dinepir men birdej booladb: Bal qac bstəroj çanbndaqb qurılıstar 1935-çıldb ada kyde salınıp boladb.

Astbq ycin Kyres satsbjalljzim ycin kyres" (Lenin)

Bes-qaraqaj, Əskemen, Camanajqa

5-pilenym qavlıssbna astbq dajbndav çosparbn

1-qıbjnuvarqa orbndap cbqjuv men çavap bersin

Tijirmen albmbn çbjuvdaqb olqılıqtb çojbp, tasblmaj çatqan astbqtb tez tapsbrıp bitirip, ovbıbs çosparbn 1-qıbjnuvarda orbndavqa balcəəektik qarqın men attanıb çasalsbn.

Bes-qaraqaj, Əskemen Camanajqa pilenym qavlıssbn orbndaj bilsin.

Əskemen, Camanajqa, Bes-qaraqaj astbq dajbndav çosparbn syreginen burbn 25-nojabirge 1-dekəəirge tolbq orbndap cbqabmbz degen qurqaq səz ben qana sendiliip kelgendigi, qazirde is çyzinde acbqtan acbq kerinyvde.

Bul avdandardaqb partbja ujbmdarb çospardb syreginen burbn, mezgilinde orbndap cbquv çumbsbn qamsbz ete almavb men qabat, astbq dajbndav isine kerine qarsılıqb bildirgen aj-qulaq tanb çattarqa kezinde soqqb bere almaj keledi.

Astbq bazarlavcb, urlap, bere kesin kətirip adəji qaskynəmdik benen tegip cacyvcslarqa kezinde qazirde soqqb beryv orınbna Bes-qaraqaj da avdan nasclıqb tmbracslıdqqa salınıp keldi.

Qalqoz mycelerine basch bolıp astbq urlavcb qalqoz bastqb tarbna partbja ujasbnıb qatcslarbna (batbraq, kədej talap qalqozdarb) əli kynge ajavsbz soqqb serilmej keledi.

Avdan bascslbqtarb kəpcilik arasbndaqb çumbstb kycejtip, qalbq qalqozcslar bəlsendiligin arstbruv sonsn arqasbnda astbq dajbndav çosparbn orbndap cbqavdb qamsbz etyv çumbsbn əli kynge ujbmdastbra almaj keledi.

Osbdan barıp astbq bazarlavcslbq orbnsbz cecip tegyvcilik ete kycejtyvde Bes-qaraqaj avdanb Qazantaj kenəsindegi „Bstalin" qalqozbnan 40 nut astbqb araqqa satqan ataqtb aj-ba tasb Manzıjat bastaqan bojamasəlsendilerge əli kynge sot bolqan çoq.

Bulardbn çumbsbn çədeldetip tap çavlarına ajavsbz soqqb ber gizyv ornına Bes-qaraqajdbn avdandbq baqblavcslıqb qbımasbtlardbn birin tuvısqan bolqandbqtan bosattırıp çibergen. (Qospaj ulb)

Bul sekildi soraqlıbqtar Camanajqb, Əskemen, avdandarbn dada kezdesipkeldi. Bul avdandardaqb astbq dajbndav çumbsbnbn ojsbraqan olqılıqta otbrıvbna sebep bolıp otbrqandar mine osslar. Osblardbn saldarbnan bul 3 avdannbn ykimet ornbna beretin əlide bolsa 50064 sentiner astbq borsb otbr.

Əlkelik partbja kəmijtetinin 5-pilenymi çbqbs Qazaqbstan osbıssbnda astbq dajbndav majdanında ojsbraqan olqılıqta otbrqan Əskemen Camanajqb, Bes-qaraqaj avdandarb.

Bul avdandardaqb astbq dajbndav çumbsbnbn çəji olardaqb sascslbq pen partbja ujbmbn çaqsb degiznej otbr. Olardbn tap çavb qarslıqqbn, astbq dajandav isindegi baj-qulaqtar sa aataqsn naqbz balcəəekcə çoja ailmegendigin kərsetip otbr. Bul avdandardaqb partbja ujbmdrında, partbja nen kenəs ykime tine çat adamdardb barlbqın anqarlıqp otbr. Pilenym osb avdandardb nascslarına çəne sonda qb ujbmdardb cbn balcəəektorine ədəjlep tavsp ajtadb, nobrcə tarbndb etender, baj-qulaqtbn sabataqsn çenip, çojbp, 1933 çıldan 1-qbjnuvarbna astbq dajbndav çosparbn tolbq orbndap cbqındar" dep otbr.

Endigi mindet çumbstaqb kəre navlıqıb tez aranbn icindegi çojuv, astbq dajbndav çumbsbnda kedergi çasavcb baj-qulaqtar sabataqsna ajavsbz soqqb berip icki mymkincilikti durbs tolbq pajdalana silyv arqasbnda astbq dajbndav çosparbn 1-qbjnuvarqa tolbq orbndap cbquvdb çəm sbz etyv.

Uvaqbt az qaldb. Osbıssbq partbja kəmijteti kərsetken syrek əlip ketti. Endigi bajavlbqqa çol çoq. Astbq dajbndav majdanında mojbndaqb borsctarın ətep cbquv Əskemen, Camanajqa, Bes-qaraqaj partbja ujbmdarb men qalqozcslar çurtcslıqb na balcəəektik sbn.

Avdan bascslbqbnbn sbnnan balcəəekcə ətə əlip astbq dajbndav çosparbn orbndap cbqıb 1-qbjnuvarqa rarbrıt beryvin kytemiz.

Tijirmen albmbn çbjnav qarqbnb tykke tumajdb.

Osbıss astbq dajbndav çosparbn orbndap cbqıtb, endigi astbq mindet tijirmen albmın tez kynnin icinde çıjıp bitiryv ekendigi çajbnda ajtıbıp keledi.

Bul çonde əlkelik partbja kəmijtetinin 5-pilenymi astbq dajbndav çosparbn orbndavqa taqap otbrqan biraq tijirmen albmın, qarbz tuqbm qajtaruv çosparbn toltbra almaj otbrqan avdandarqada çosparbn 1-qbjnuvarqa tolbq orbndap cbquv mindetteledi dep otbr.

Endigi mindet pilenym qavlıssbn orbndap cbquvda, qarqındb kycejtken ystine kycejtip tijirmen albmınbn çosparb tez kynnin icinde en ər ketse 1-qbjnuvarqa tolbq orbndavda.

Degen men osbıssta tijirmen albmın çojuv çumbsb ojsbraqan olqılıqta otbrqanbnbn keremiz. Sonqb 5 kyndikte barlbqb 1425-aq sentiner tijirmen albmb çbjıb. Bul çıldbq çospardbn 1,8 aq pursentj.

Tijirmen albmın çjnavda ojsbraqan olqılıqta otbrqan Kyrcim, Çarma, kəkpekti, Zajsan, Ulan, Tarbaqataj. Suruvpa, Panbladar avdandarb aqbq 5 kyndikte birde sentiner astbq çıjnamaqan.

Bul avdandar astbq dajbndav çosparbn orbndap cbqoan, orbn davqa taqavotırqan avdandar: Bular da tijirmen albmınbn çosparbn tolbq orbndap cbquv mymkinciligi barlbqına səz çoq. Endigi kerenavlıq, tijirmen albmın çbjuv çumbsbna balcəəektik qarqın bərə almaj otbrqandbqtarb, tek qana astbq dajbndav çosparbn orbndap cbqıbq endi qajtedejsin" degen aportoncslıdqqa sabnuvcslıq. Tijirmen albmın çbjuv çumbsbna manbz bermej otbrqandbq. Astbq çosparbn orbndavmen birge tijirmen albmb çosparbnda tolbq orbndap cbquv avdandar aldbnda turqan mandaj mindettin biri ekendigin nom qurajdb qaravcslbq.

Tijirmen albmın çbjuvdaqb bul avdandardbn qarqındarb cbdarlıqb qarqın emes. Naqbz barıp turqan kəri ketken astbq dajbndav isine manbz bermevcilerdin qarqınb „astbq dajbndav çosparbn orbndap bir kezəənen astbq çojb" devci tizgindi bos çojaəə bəryvciler qarqınb.

Osblardın qbrsbqbnan çumbs qa çın balcəəektik qarqın berilmev saldarbnan 20-dekəəirge osbıss kelemində tijirmen albmın çbjuv çosparb 46,2 aq pursent orbn dalıp otbr.

Endigi çerde bul sekildi olqılıqq soraqlıqtarqa çol çoq. Tijirmen albmın çbjuv qarqınb kycegen ystine kycejtyvi kerek. 5-pilenym kərsetken aqtbq syrek 1-qbjnuvarqa tijirmen albmınbn çosparb qajtıken kyndede tolbq orbndalatın bolsbn.

Tijirmen albmın çbjuv çosparbnbn orbndav isine əykil qurt cslıqb bolıp attanatın uvaqbt çettiasbq dajbndav çosparbn tolbq orbndap cbqıp tijirmen albmın çarbn çartılapqana çbjnav kecilmejtin kyna. Bul əsirese astbq dajbndav çosparbn asbra orbndap otbrqan avdandarbmızqa kecirimsiz kyna yjtkeni osblıss kelemində tijirmen albmınbtolbq orbndap cbqqan əli kyngesirdə avdan çoq

Endi qalqan az kynde bar kycti sala qajmıldap tijirmen albmın 1-qbjnuvarqa orbndap cbquvdb avdandarbmız qamsbz etyvi kerek.

Çıldbq çosparbn orbndap cbqtb.

Kəton-qaraqaj. "Yc təbe" avbl caruvacslbq arteli çıldbq astbq dajbndav çosparbn 29-nojabirde tolbq orndap, tuqbm dajbndav çosparbn 29 nojabirde tolbq orbndap 2114 sentner astbq ətkerdi.

Bbjas Tujaq ulb.

Сьдць qazaqbstan osbıssbnda astbq dajbndav, tijirmen albmb, qarbz tuqbm qajtaruv tuvralb 1932 çıl 20-dekəəirge dejingi

Məlimet

Avdan attarb	Ətken 5 kyndikte	5 kyn dikte.	Çıl basbnan	Çıldbq çospar dbn orbn dalıuv pursenti
Əskemen	704	422	304705	91,3
Camanajqb	5096	1530	223198	92,9
Zirən	1205	2226	205373	99,2
Kəton-qaraqaj	4568	3835	137456	102,4
Kyrcim	1018	—	92232	96,3
Çarma	100	—	72373	96,2
Kəkpekti	819	—	68187	96,2
Besqaraqaj	461	400	22486	82,7
Zajsan	24	—	42126	98,6
Bel-aqac	19	132	49016	91,5
Ulan	—	—	11065	82,9
Tarbaqataj	56	—	18439	91,8
M.-Gerkij	188	1	20478	99,1
Suruvpa	—	—	14027	113,
Ertis	629	10	26593	86,2
Panbladar	—	—	6509	90,7
Rijdir	—	—	1066	130,
Semej	—	3	24	—
Qarqaralb	—	—	5	0,3
Barlbqb:	14887	8559	1315358	94,8

Munbn icinde sektirlerdin orbndaqanb

Sektir attarb	Çıldbq çospar sentiner eseni men	5 kyn dikte	Aj basbnan	Navqan astalqan nan	Çıldbq çospardbn orbndaluv pursenti.
1. Astbq dajbndav Sapqozdar. M.T.S.	26088	—	622	28031	107,4
Basqa qalqozdar	288014	302	8731	279833	97,5
Qarbz tuqbmnan astbq çospanna avtsqanb.	801117	6655	87366	827063	103,2
Çəke carvalar.	—	—	7235	—	—
	41089	177	1759	29482	71,7
Barlbqb:	1.156308	7134	98478	1164469	100,7
2. Qarbz tuqbm qajtıruv	151020	—	—	113916	75,4
3. Tijirmen albmb	80000	1425	7748	36973	46,2
4 Baj qulaqtarqa berilgen qataq çospar	6824	9	73	182	2,6

Kenester odaqbnda

Birinci bes çıldbqtbn aldbnqb qatarbnda qbılar

Qazan. 18 çıldbq əndiris qaraçıt çosparbn tygel orbndav men ekinci bes çıldbqtb qarsb alavqan qamdalıp çatbr. Gerkij albnda qb keme çasajtın zavat pen „Lesopijlcik" aqac zavtb çıldbq əndiris qaraçat çosparbn birinci bolıp orbndap cbqtb.

Samar. 18. Stzrannbn „pebira çbrom" attb qbzlı tavlb bbıqarb zavtb çıldbq çosparbn mezgilinen burbn 100,5 pursent orbndap cbqtb. Zavttbn bes çıldbq çosparbn tərit çılda orbndaldb. Əndirilgen zattbn əzine tysetin aaqasb 10 pursent arzandatıldb.

„Bjzge Lenin partbjasbnbn tazalıqb qbmbat"

Siberidlop, 8. Tagel çumbscılarb ortalbq partbja kəmijtetinin partbjanb tazalav tuvrasbndaqb cbqarqan qavlıssbn qutbqtalıp otbr. Basngeger teqnik zavatbnbn burbnqb qbzlı girəsidjalarb abıaj dep çazadb „bizge Lenin partbjasbnbn tazalıqb qbmbat. biz qbzlı gibardjada aolqandar aul sbjaqb en manbzdb sajasbj çumbsqa qatbnasvtvmbzqa serit beremiz."

Martbnuvpcslar partbjanbn bedelin qorqay ycin kyrespek, tergi çattardb, beigamcslardb. partbjanbn erki men tərtibin buzuv çslardb partbja qatarbnan quvıqb çbquvqa çərdem bermek. Bul çonde martbncslar aldbnqb qatarda boluvb ycin çarbsqa tysti.

Oral obvlbsb çappaj qat tanbjdb.

Siberdlobvskij, 18. Savatsbzdbqtb çojuv tuvrasbndaqb Lenin derektisinin 13-çıldbqbna (26-dekəəirge) dejin Oral obvlbsb uls tabsbtarqa çetip otbr. Bu rbn 17 pursent qat tanbjtın qalqb bar arstta qalqan avdannan qazir çappaj qat tanbjtın obvlbsqa ajnaldb. (Barlbq qalqınbn 95 pursent qat tanbqan). Osb əeken çıldardbn icinde eki çarbm myljiennen artıq adam oqıbl qan. Mundaj mədenijet əskerleri tipti kəp. Savatsbzdbqtb çojuv orbndarb mbndaqan aldbnqb qa tardaqb kəpcilik belsendilerin çasap çbqardb.

Telegiram qabıldav ycin esepci məcijne

Arqangel, 18. Sekge bardaqb ekonombs Baqnijn telegiram qabıldav ycin çanadan esepci məcijne oljap çbqardb. Bul məcijne telegiram qabıldap otbrıvcslardb bir talaj çumbstarın çe bildeteci. Qarbndac ətə çıldap sezdi esəptejdi, ajnalmalb sbjbrıqoj" sezdin sanbn çəne telegiramnbn qunbn kərsetip turadb.

Çbjqbm teriden ultan çasap cbqardb.

Moskev; 18. Kenes ojlap cbqa ruvcslarb bbıqarbnbn qaldbqtarb ultandbq bbıqarb çasap çbqaruv çolbn taptb. Bundaj ultandap 6 ajqa dejin kijvyge çarajtın bolqan. Buqan erekce zavbt salınıp çatbr, bul zavbt çıblna 3 mbn tonna bbıqarb çasap cbqarmaq Budan kejin endiris orbndarbmbz ultan, taqa, əkcelik bbıqarb men qamtamasbz boladb. Bul əndirilgen tabarlardbn bir azb əndiris kəperetsi jalarbnbn çamav-çasqav. mastbrskəjlerine baradb. Çbjqbmnan nan bbıqarb istep beriltin sbjdb tapsbradb „sijberekəp" muz buz qbıc kemesi saparlıslarınb qbıbm zerittev bəlimin basqaruvcb purobessbr Bozeqa eki ordeni berildi, qbzlı 'tuv ordeni 1928-çıldb „Malgijn" muz buzqıcıtbda çul dbz çaq səparcslardbn astbqb bolıp erlik kərsetkendigi ycin berildi, Lenin ordeni 1932-çıldb „Sijsirəkəp muz buzqıcıtbda qbır cetti zerittev qbıbmb-belimi nin astbqb bolıp barqanda kərsetkenqaharmandbqbycin berildi

Qala arasbnda Radbjo-telepon bajlanbsb.

Məskev, 18. Qbıbm zeritev enistitjtininə qbzmetcileri-Basijk, Rocdesitbəeniski, Iclejin degen adamdar radbjo men telepoonnan çalqastırıp radbjo-telepon bajlanbsb çasaqan. Bul bajlanbsbn ajbrmasb mbnadaj: qalanbn icindegi bajlanbs telepon sbmdarb arqalb çyrgiziledi. Qala arasbnda qbsqa tolqınbdb radbjo-bergici arqalb çyrgiziledi, buqan telepon sbmdarb kerek emes.

Uctastırıp istelgen radbjo-telepondb sbnap kərgendə ətə çaqb nəijçe berdi. Çaqbn arada qalbq bajlanbs kəmeseri Məskev men Tecken arasbnda radbjo-telepon bajlanbsbn çyrgizsek. Məskevdin sbrtbndaqb bstansalarda Tecken men uctastırıladb

Aldanda avbl caruvacslbqbnbn ərkendevi.

Məskev, 18. Aldandaqb avbl caruvacslbqbn ərkendetyvge mymkindik barlbqın kərsetken qbıbmb saparcslar məskevge qajtb. Çer kəmeseretinin qavlıssb boynca avdanb men kən manbzndaqb 410 kektir çerge bir nece sapqoz ujbmdastırılmaq. Bul 1933-çıldbq icinde kərtopja men osbc ərbek sapqozdar 3 mbn parb ramb men parnijk carvacslbqb bolmaq. Bul çerde sytti mal kop əsetin kərinedi.

Qazaqьstan qabarlarь

Ovьlьstьq partьja kemljtetiniń pilenymine dejin

Qьsqь partьja oquvьndaqь olqьlьqtь çojьp boluv çumьsь tez qolqa alьnsьn

Avьl, qala kemuvnesteriniń tevorьja-sajasьj bilimin ynemi artturuv ycin partьja oquvьnьń kycejyvine zer salьnsьn

Partьja kyni kemcilikterdiń betin acьp çen siltedi.

Zajsanda çuvьq arada çalpь qalьq partьja kyni etkizildi. Kyni tertiinde ektaбirde bolьp etken ortalьq partьja kemijtetiniń pilenyminiń qortьndьsьnan bajandama boldь.

Osь bajandama bojьnca cьçьp sejlegen çoldastar mьnadaj kemcilikterdiń net perdelerin acьp kersetti.

1. Avdandьq kerek-çaraq sajezi tavar aborton kycejte almaçan 3-toqsannьn tavar aborotьn 15 qana pursent orьndaçan. Avsl pesolkelerge tavardьn 26 aq pursentin çiberip, çalçanьn qalaça alьp qalьp otьrçan.

Bazardaçь larekterde osь pьraçiramdarь tasaçь, sьjaçь nesteler men çana toltьrçь, çalçozь çь enbekcilerdi ezine tartuvdьn çaçdajьn çasaj almaçan. Orьn sьz rasçottardь kesejtip, nesre sanьn çalarьn çalaj bolsa solaj çsmbat kesip ojlarьna kelgenin istegen.

Partьja men ykimettiń kenes savdasь çenindegi çavlьlarьn bu dan nurtan çete balçalap bilip aluvdь çunьttamaçan.

Syjtip kerek çaraq sajezi çerçilikti dajьndaçtьda açsatçan. Osьe dajьndavça 15-ektaбirden çana bastap kirisken.

Bulardan çalaj dese, kerek-çaraq sajezinin ekinci bastьçь Dejlsjenko "nan basçada çumьssь mьz koр, çol tijmejdi,, dep keri nev sujbrakirattьçь. çavapsьzdьçь istegen.

2. Kez torsk munьn soraçьlьçь kerek-çaraq sajezinan kem tyspejdi. Osьeçь dajьndaj almaçan bьn ystinae dajьndaçan azçana osьeçь ciritip alçan (1000 somça çuvьq osьe cirigen) munь men çojmaj kez torik saçvdegercilik (nepmanьq) adetine salьna bastaçan. Munan bir aj burьn ettin kijlosьn 4-5 somnan satçan bolsa, kazir 6-7 somça cьçarçan (al endi ez konterokterinde kyn de et ylesip alьp çatçanьn kim bilsin.)

Syjtip narse baçasьbьn arzan daçь çeninen bazardь mengeryv ornьna kez torik baçanь ezi kesterip çinergen.

3. Çalalьq Çoperetip bastьçь, Gejina degen çoldas avьzь men oraq orьp çyr. Biraq is çyzindeistegen tygide çoq. Budan 15 kyn burьn çalanьn çumьssь, çьz metcilerin osьe pen tolьq çanaçattьrmaq bolьp koplrip çyr edi. Kezir „ic çerde osьs çoq, nenidajьndajmьz„ degen qurçaq sьltavça tysip çalьptь.

Ai endi Çaratal poselkesi sьjaçtьlar kortopьjalarьn çazьp ylgire almaj çatьr degendi çalalьq çoperetip estimej çulaçtarьna maçta tьçьp otьr.

4. Çalçoz sajez çalçozdardьn savdasьna tyk basesьlьstemegen çaj çalçozdьn nemen savda istep çyrgenin silmejdi. Anda-sanda perme maldarьnan çasap istevgerusçat seryvdi çana silip otьr.

5. Kyspurom sajez. endiris çoperetsijeleri çoçilik çoldь tavarlardь çasavь sьlaj tursьn. Osьn çaçdajьn çasaj almaçan. Orьn sьz rasçottardь çoçejtip, nesre sanьn çalajь çasaj almaçan. Kesip ojlarьna çalçanьn çalçaçь çaçet (mьjsalь çana, arasanьn teçgelegi pirickenin çanatь, taçь basçalar).

Batardь çasavça Zajsanda mymçindik bar. Tavar aralarь tolçan açaç. Çalçьzaç açaç ustalarьn ujbstrьp, iske çosuv kerek. Mioseбnь istevdi kyspirom sajez ojlanaçan. Osь çende partьja kyiniń çьjьlьsьnda kyspuromnьń aastьçь Malej ulь çoldas ujalçannan ynin çьçara almadь.

Minekej savda caruvaçьlьq orьnlarьnьń osьndaj kerenavlьq saldarьnan zajsandaçь kenes nazarь myldem arьtta çalьp otьr.

Bazardьń ar çerinde bir çoçalьp keselep tarь, bir birlep toçaçusaq ol pul satçan çolaç etek savdegerlerden basça icteme çoq.

Osь kemcilik, osь kelensьzdikliń barlьqьn çalalьq partьja kyniniń çьjьlьsьnda ekpindi çumьssьlar taldap, acьq kersetti.

Çoçarçь ataçan orьndardaçь partьja kemisomol ujalarьnьń çeçe kamuvnes, iske çosuv kerek. Mioseбnь tyk istej almaçandьçtarьn bettrine kasts sonь men tezarada savda caruvaçьlьqorьndardьń atçarattьn pindetterin kesetip, partьja kyniniń çьjnalьsьs acьq ajçьn çavlьraldь.

Endigi mesleni Zajsan çurtebьçь bolьp, sol çavlьnь orьndavça kirispek.

Zajsandьq

Osь partьja oquvьnda çarçьn çoq.

Cьçьs Çazaçьstan osьlьsьndaçь avdan. avsl pesolkedegi partьja ujalarьnda partьja oquvьykimet pen partьjasьn ajьtçasьndaj çyrmej otьr.

Balar Kekpekti, Çarma, Zajsan, Tarbaçataj, Suruvpa avdandarь. Cьçьs osьlьsьndaçь 23-avdannьń 15-inen kelgen nelmetke çaraçanda partьja oquvь ojsьraçan olçьlçqa otьr çan korinedi. Kej air avdandatmьz partьja oquvьna tartьlçan kamuvnesterdi çana kersetip çan ça yjirme (kyryvçekter) acьlçanьn bildirmej otьr. Kepcilik avdandarьmьz temengi partьja ujlarьnda ne istelip çatçanьn tolьq kersete almaj otьr.

Semej çalasьnda 65 çerde partьja ujasь bolsa, kazirde sonьn 14-aa ujasьnan molimet bar. Çalçan ujlardan eli kynge molimet çoq. Osь kersetilgen 14 ujada 20 çandejdat kyryvçogi çolçan. Munda 451 adam çoqdь. Kyndelikti sajasat tanuv yjjmesi 10. Munda 198 adam, әrtyrli sabaq yjirmesi birev munda 24 adam çatksadь, kecki kemuvz bir-ev, munda 26 adam çoqdь, çьsqь partьja oquvьnojdaçdaj çyrgize almaj egiz ajanda otьrçan Asьralь, Quv, Çeton çaraçaj, Pasьladar, Kyrçim Çskemen avdandarь.

Çasьratnь çoq. Kej bir avdandarda avsl pesolke çalçoz çaçnьndaçь partьja ujalarьnda partьja kepcilik ujьmdastьruv çumьssь men birge, kamuvnesterdi Markis-Lenin çьjьsьndarь men tәrbijalav çumьssьndada kemcilikter kyctі. Çьsrese çoçarçь atalçan avdandardьń avsl çьstaçtьndaçь çumьssь çalçozь kepcilik ujьmdastьruv çumьssь men birge, kamuvnesterdi partьja çolь men tәrbijalap, olardьn savatsьzdьçьn çojsp, sajasь tәrejje aeryv partьja kepcilik çumьssьna kençe çalьp otьr.

Meliméti bar 15 avdarda çьs çь partьja oquvьna çatьsьp otьr

Partьja oquvьna çalçan çumьssь çьz metcilerin osьe pen tolьq çanaçattьrmaq bolьp kepcilik çyr edi. Kezir „ic çerde osьs çoq, nenidajьndajmьz„ degen qurçaq sьltavça tysip çalьptь.

Ai endi Çaratal poselkesi sьjaçtьlar kortopьjalarьn çazьp ylgire almaj çatьr degendi çalalьq çoperetip estimej çulaçtarьna maçta tьçьp otьr.

4. Çalçoz sajez çalçozdardьn savdasьna tyk basesьlьstemegen çaj çalçozdьn nemen savda istep çyrgenin silmejdi. Anda-sanda perme maldarьnan çasap istevgerusçat seryvdi çana silip otьr.

5. Kyspurom sajez. endiris koperetsijeleri çoçilik çoldь tavarlardь çasavь sьlaj tursьn. Osьn çaçdajьn çasaj almaçan. Orьn sьz rasçottardь çoçejtip, nesre sanьn çalajь çasaj almaçan. Çalçьzaç açaç ustalarьn ujbstrьp, iske çosuv kerek. Mioseбnь osьnda istevdi kyspirom sajez ojlanaçan. Osь çende partьja kyiniń çьjьlьsьnda kyspuromnьń aastьçь Malej ulь çoldas ujalçannan ynin çьçara almadь.

Minekej savda caruvaçьlьq orьnlarьnьń osьndaj kerenavlьq saldarьnan zajsandaçь kenes nazarь myldem arьtta çalьp otьr.

Bazardьń ar çerinde bir çoçalьp keselep tarь, bir birlep toçaçusaq ol pul satçan çolaç etek savdegerlerden basça icteme çoq.

Osь kemcilik, osь kelensьzdikliń barlьqьn çalalьq partьja kyniniń çьjьlьsьnda ekpindi çumьssьlar taldap, acьq kersetti.

Çoçarçь ataçan orьndardaçь partьja kemisomol ujalarьnьń çeçe kamuvnes, iske çosuv kerek. Mioseбnь osь